

τρόπον τὰ αὐτόγραφα: οἱ συλλέκται. Στρεβλώσαντες οὗτοι τὸ σύνηθες αἰσθημα πρὸς γραφὴν προσφιλή, μετεποίησαν αὐτὸ εἰς ἀπλὴν μονομανίαν φιλοτέχνου ἐπιθυμοῦντος νὰ συνκροίση ὡς πλεῖστα τεμάχια χαρτίων γεγραμμένων, οὐχὶ ὑπὸ χειρῶν ἀγαπητῶν, ἀλλ' ὑπὸ χειρῶν ἐπισήμων. Διαίρουνται δὲ οἱ συλλέκται οὗτοι εἰς δύο τάξεις: οἱ μὲν προσπορίζονται παντοιοτρόπως γραφὰς διασήμεων ἀνδρῶν πρὸς αὐτοὺς ἀπειθυνομένας, οἱ δὲ ἀδιαφόρως οἷον δῆποτε χειρόγραφον. Τόσῳ δ' ἀνεπτυγμένη παρ' αὐτοῖς τυγχάνει ἡ μονομανία αὕτη, ὥστε ἐφευρίσκουσι συνήθως πανουργότατα στρατηγήματα ὅπως ἐπιτύχῃσι τοῦ σκοποῦ τῶν οἱ εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἀνήκοντες. Οὕτως ὁ Κάρολος Νωδιὲ ἔλαβέ ποτε ἐπιστολὴν παρ' ἀγνώστου δηλοῦντος φιλοφρονέστατα αὐτῷ ὅτι, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἕκ τινος ἐφημερίδος ὅτι ὑποφέρει ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, δύναται νὰ τῷ συστήσῃ ἀλάνθαστόν τι φάρμακον, ὅπερ γνωρίζει.

Ὁ Νωδιὲ δὲν ἔπαυσε ποσῶς ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος, οὐδ' εἶχεν ἐπομένως ἀνάγκην τοῦ φαρμάκου, ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ εὐχαριστήσῃ ἀνθρώπον τόσῳ ἐνδιαφερόμενον περὶ τῆς υἱείας του; Ἐγραψε λοιπὸν τέσσαρας γραμμὰς εὐχαριστηρίους πρὸς αὐτόν, ἀγνοῶν ὅτι ἐπλούτει δι' ἐνός αὐτογράφου του τὴν συλλογὴν μανιώδους συλλέκτου, ἐξευρόντος τὸ παράδοξον τοῦτο φαρμακολογικὸν μέσον ὅπως τὸ ἐπιτύχῃ.

Οἱ ἀνήκοντες εἰς τοὺς ἀδιαφόρως συλλέγοντας αὐτόγραφα δύναται δι' ἀπλουστέρων μέσων νὰ προμηθευθῶσι τοιαῦτα, ἰδίως δὲ διὰ χρημάτων. Ὑπάρχουσιν ἐν Παρισίοις παλαιοπῶλαι βιβλίων ἀναδεχόμενοι παραγγελίας χειρογράφων ζώντων ἢ καὶ τεθνεώτων συγγραφέων. Ἀντὶ ἐνός φράγκου δύναται τις ν' ἀποκτήσῃ προσκλητήριον τοῦ Βίκτωρος Οὐγκῶ. Ὁ Λαμαρτίνος, καθὼ νεκρὸς, εἶν' ὀλίγον ἀριβώτερος: ἡμίσεια σελὶς τῆς ὠραίας αὐτοῦ γραφῆς τιμᾶται ἀντὶ δύο ἢ τριῶν φράγκων. Τὰ δυσανάγνωστα καὶ στρυφνότατα αὐτόγραφα τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσὲ εἶνε σπανιώτατα καὶ πληρώνονται διὰ στιλπνοῦ χρυσίου. Ἀλλὰ τὰ τοῦ Θεοφίλου Γωτιὲ εἶνε ἔτι πολυτιμότερα καὶ τὸ εἰλάχιστον γραμματίον αὐτοῦ πωλεῖται ἀντὶ δύο εἰκοσαφράγκων, τινὰ δὲ φθάνουσι καὶ μέχρις ἑκατὸν φράγκων. Ὑποτίθεται δὲ ὅτι ἡ ὑπερτίμησις τῶν αὐτογράφων αὐτοῦ ἐπιστολῶν δὲν ὀφείλεται εἰς τὸ θαυμάσιον ὕφος τοῦ κατ' ἐξοχὴν *styliste* ἐκ τῶν γάλλων συγγραφέων, ἀλλ' ἀκόμη εἰς τὸ περιεχόμενον αὐτῶν, ὅπερ συνήθως οὔτε κόσμιον εἶνε οὔτε ἀπηλλαγμένον σκανδαλωδῶν ἐκφράσεων. Τούτου δ' ἔνεκεν καὶ ὁ γάλλος ἐκδότης Charpentier, παρητήθη τῆς ἰδέας νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Γωτιὲ, διότι θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ

περιλάβῃ ἐν αὐτῇ πολλὰς ἐπιστολάς ἀπηλλαγμένας τοιούτων ἐκφράσεων.

Εἶνε ὅμως κομικώταται αἱ πλάναι ἐν αἷς ἐμπύπτουσιν οἱ ἀπλούστεροι ἐκ τῶν συλλεκτῶν, οἱ συλλέγοντες καὶ ὁλοκρῶς συλλέγοντες αὐτόγραφα διασήμεων προσώπων γεγραμμένα ὑπὸ συγχρόνων ἀγυρτῶν καὶ ἀπατεῶνων. Ἀναμφισβητήτως δὲ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ αὐτῶν κατέχει ὁ συλλέκτης ἐκεῖνος, ὁ ἀγοράσας 197 γράμματα τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου πρὸς τὸν Ἀριστοτέλην, τῆς Κλεοπάτρας πρὸς τὸν Καίσαρα, τοῦ Λαζάρου πρὸς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς πρὸς τὸν Ἰσκαριώτην Ἰουδαν... πάντα γεγραμμένα ἐπὶ χάρτου καὶ... γαλλιστί! Γ*.

ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ

Ὁ Ἀντισθένης σκόπτων τοὺς Ἀθηναίους, σεμνυνομένους ὅτι εἶνε γηγενεῖς, ἔλεγεν ὅτι κατ' οὐδὲν ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν κοχλιῶν καὶ κανθάρων.

**

Ὁ αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι καθὼς ὑπὸ τῆς σκωρίας ὁ σίδηρος, οὕτω καὶ οἱ φθονεροὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἠθους κατατρῶγονται.

**

Ὁ Διογένης παρετήρησε ποτὲ τὸν Δημοσθένην τὸν ῥήτορα γευματίζοντα ἐν καπηλείῳ. Ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἐξ ἐντροπῆς ὑπεχώρησεν εἰς τὸ βάθος τοῦ καπηλείου, «Τοσοῦτῳ μᾶλλον, εἶπε, θὰ εἶσαι ἐν καπηλείῳ, ὅσῳ βαθύτερον ὑποχωρεῖς.»

**

Ἀνθρώπου πονηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν *Μηδὲν εἰσὶτω κακόν*, ὁ Διογένης εἶπε: «Καὶ τότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ποῦ νὰ εἰσέλθῃ;»

**

Ἄλλοτε παρατηρήσας ἐπὶ οἰκίας ἀσώτου τὴν ἐπιγραφὴν *Οἰκία πρὸς πώλησιν*, — Ἦξευρα, εἶπεν, ὅτι οὕτω κραιπαλῶσα ταχέως θὰ ἐξεμῆσῃ τὸν κύριόν σου.»

**

Τὸν ἔρωτα εἶπε σχολαζόντων ἀσχολίαν.

**

Ἐρωτηθεὶς διατί τὸ χρυσίον εἶνε κίτρινον; «Διότι, εἶπε, πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας.»

**

Θαυμάζοντας τινὸς τὰ ἐν Σαμοθράκῃ ἀναθήματα, ὁ Διογένης εἶπε: «Πολὺ πλειότερα θὰ

ἦσαν, ἐὰν ὑπῆρχον ἀνατεθειμένα καὶ ὅσα ἔτα-
ζαν οἱ μὴ σωθέντες.»

* *

Περὶ τῶν ἀσώτων ἔλεγεν ὅτι ὁμοιάζουσι πρὸς
συκᾶς φυτρωμένας ἐπὶ κρηνοῦ, τῶν ὁποίων
τοὺς καρπούς ἄνθρωπος μὲν δὲν ἀπογεύεται,
κόρακες δὲ καὶ γύπες μόνον τρώγουσι.

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

—

Ἱστορία.—Κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶ-
νας ἡ ἑορτὴ τῆς γεννήσεως τοῦ Κυρίου, συνε-
ωρτάζετο τῇ ἑορτῇ τῶν Θεοφανίων (6 Ἰανουα-
ρίου) ὅπως μέχρι τῆς σήμερον ποιοῦσιν οἱ Ἀρμε-
νιοὶ ἐν τῇ Δύσει δὲ τὸ πρῶτον ἐχωρίσθη ἡ ἑορτὴ
αὕτη κατὰ τινὰς μὲν ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰουλίου
(337 - 352), κατ' ἄλλους δὲ ὑπὸ τοῦ Πάπα,
Λιβερίου (352 - 366) τεθείσα 12 ἡμέρας πρὸ
τῆς 6 Ἰανουαρίου, ἤτοι τῇ 25 Δεκεμβρίου,
ὑπὸ τὸν τίτλον: *natalis Domini corporalis*
(ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Κυρίου) καὶ
ἀπὸ τῆς Δύσεως ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦλθεν εἰς
τὴν Ἀνατολήν. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος τῷ
386 κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁμιλῶν λέγει:
«οὐπω δέκατον ἐστὶν ἔτος ἐξ οὗ δὴλη καὶ γνώ-
»ριμος ἡμῖν ἡ ἡμέρα αὕτη γεγένηται. Τίτλος
δὲ τοῦ λόγου τούτου ἐστὶν ὁ ἐξῆς: «Λόγος ὁβ'»
εἰς τὴν γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν
I. X. ἄδηλον μὲν ἔτι οὖσαν τότε, πρὸ δὲ ὀλί-
γων ἐτῶν γνωρισθεῖσαν παρά τινων τῶν ἀπὸ
τῆς Δύσεως ἐλθόντων καὶ ἀναγγειλάντων·
ὥστε οἱ ἀναγγειλάντες φαίνεται ὅτι ἦλθον εἰς
Ἀνατολήν περὶ τὸ 376, ὅτε καὶ ἡ ἑορτὴ ὑπαρ-
ξιν ἔλαβεν. Πόσον δὲ ἡ συνείδησις τῶν τότε
Χριστιανῶν ἐταράχθη ἐκ τοῦ χωρισμοῦ τῆς ἐ-
ορτῆς ταύτης ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τῶν Θεοφανίων,
ὡς νεωτερισμὸν τοῦτο θεωρησάντων, φαίνεται,
ἐκ τοῦ αὐτοῦ λόγου τοῦ θεοῦ Χρυσόστομου,
ἐν ᾧ διαίρει τοὺς ἀκρατάς αὐτοῦ εἰς ἐγκα-
λοῦντας καὶ ἀπολογουμένους.

Ἐντὸς ὀλίγου ὁμοῦς ἡ ἑορτὴ αὕτη, μετ' ἐν-
θουσιασμοῦ ἐγένετο μεγάλη ἑορτὴ τῆς Ἐκκλη-
σίας, καὶ οὐ μόνον κέντρον πασῶν τῶν ἀκινή-
των ἑορτῶν, ἀλλὰ καὶ τεσσαρακονθήμερος πρὸ
ταύτης ὄρισθη νηστεία, ὅπως οἱ πιστοὶ δεόν-
τως προετοιμάσωσιν ἑαυτοὺς εἰς ὑποδοχὴν τοῦ
εἰς γῆν κατερχομένου Λυτρωτοῦ.

Λαμπρὰ καὶ πλήρης βαθυτάτου χριστιανι-
κοῦ συναίσθηματος ἐστὶν ἡ

Ἀκολουθία τῶν Ὁρῶν

ἡ κατὰ τὴν παραμονὴν τῶν Χριστουγέννων ἀ-
ναγιγνωσκόμενη, ἣτις ὅταν ἡ παραμονὴ πί-
πτη ἐν Σαββάτῳ ἢ ἐν Κυριακῇ ἀναγιγνώσκει-
ται τῇ Παρασκευῇ. Ὀνομάζονται δὲ Ὁραὶ,

κατ' ἀναλογίαν τῶν συνήθων ὥρῶν τῆς ἡμέ-
ρας, καθ' ἃς οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἰδίως οἱ ἐν ταῖς
Μοναῖς πρέπει νὰ προσεύχωνται εἰς τὸν Θεόν,
εἰσι δὲ τέσσαρες ἐν τῇ πρώτῃ εὐλογοῦμεν τὸν
Θεὸν ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔργου ἡμῶν· ἡ τρίτῃ ἀναγι-
νώσκειται εἰς ἀνάμνησιν τῆς καθόδου τοῦ ἁγ.
Πνεύματος, ἡ δὲ 5' καὶ 6' εἰς ἀνάμνησιν τοῦ
σταυρικοῦ θανάτου, καὶ τοῦ ἀπὸ ὥρας ἕκτης μέ-
χρι ὥρας ἐνάτης συμβάντος ζοφεροῦ σκότους.

Πᾶσαι αἱ ἐκ τῆς Π. Διαθήκης περικοπαὶ ἀ-
ναφέρουσι τὰς πρὸ χιλιᾶδων ἐτῶν περὶ τῆς γεν-
νήσεως τοῦ Χριστοῦ ῥηθείσας προφητείας, αἱ δὲ
τῆς Ν. Διαθήκης ἀφηγοῦνται, πῶς λεπτομερῶς
αὗται ἐξεπληρώθησαν. Ἐν ἐκάστῃ ὥρᾳ ἀναγι-
νώσκονται τρεῖς ψαλμοὶ, δύο τροπάρια ψάλλον-
ται, τρία ἰδιόμελα, ἀναγιγνώσκειται μία προφη-
τεία, εἰς Ἀπόστολος, ἐν Εὐαγγέλιον, ἐν κον-
τάκιον καὶ δύο εὐχαί.

Τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν προ-
φητειῶν κατέχει ἡ μικρὰ περικοπὴ τοῦ Μι-
χαίου ἐ. 2—4. ἐν ἣ πρὸ 700 ἐτῶν ἐν πνεύ-
ματι ὄρᾳ ὁ προφήτης οὐ μόνον τὸν μέλλοντα
Ἐνδοξον Ἀρχοντα τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὸν ἕως
ἄκρων γῆς μεγαλυνησόμενον Ποιμένα, ἀλλὰ
προλέγει ῥητῶς καὶ τὴν χώραν καὶ τὸν τόπον
τῆς γεννήσεως τούτου: «Καὶ σὺ Βηθλεὲμ¹, οἶκος
τοῦ Ἐφραθα², ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν χιλιᾶσιν
Ἰουδα: ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται Ἡγούμενος, τοῦ
εἶναι εἰς Ἀρχοντα ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ αἱ ἐξο-
δοὶ αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος.» =
Καὶ σὺ Βηθλεὲμ εἶσαι τόσον μικρὰ, ὥστε οὔτε
χιλιοὶ πολῖται δὲν δύνανται νὰ ἐξέλθωσιν ἐκ
σοῦ ὅπως ἀποτελέσωσι μίαν χιλιᾶδα (ἐπειδὴ ὁ
Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἦτο διηρημένος εἰς χιλιάδας,
καὶ ἐκάστη χιλιάς εἶχεν ἴδιον ἡγεμόνα) καὶ ὁ-
μως ἀπὸ σοῦ θέλει ἐξέλθει ὁ μέγας Ἀρχων τοῦ
Ἰσραὴλ, οὐτινος ἡ ὑπαρξὶς ὑπάρχει ἤδη ἐξ
αἰῶνος.

Ἦμολογία. Ὁ ἐλληνικὸς νοῦς φύσει ποιη-
τικὸς ὢν, εὐρὼν δὲ καὶ θέμα, ἐν ᾧ τὸ ὑψιστον
θαῦμα μετὰ ποικίλων ἐξοχικῶν ἀντικειμένων
καὶ περιστάσεων ποιητικῶν συνδέεται, οἷα ἡ ἐν
νυκτὶ γέννησις, ἡ ἔρημος, ἡ φάτνη, οἱ ἄγγελοι,
ὁ ὕμνος, οἱ ποιμένες, τὰ ποίμνια, οἱ μάγοι, τὰ
δῶρα, ὁ ἀστὴρ, τὸ σπήλαιον, κτλ. προστεθείσθω
δὲ καὶ ἡ ζάλη τοῦ Ἰωσήφ ἐπὶ τοῖς συμβαίνου-
σιν, ἀπετέλεσε τι ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον τῷ ὄντι,
ὡς δεικνύουσιν οἱ λαμπροὶ καὶ ἐξοχοὶ ὕμνοι
ἀμιμήτου καλλονῆς, οὓς οἱ ὕμνογράφοι τῆς
Ἐκκλησίας τῇ ἑορτῇ ταύτῃ ἐπλεξαν. (Δαμα-
σκηνός, Κοσμάς, Γερμανός, Ἀνατόλιος)

1. Βηθλεὲμ ἐρμηνεύεται οἶκος ἄρτου.

2. Ἀρχαιότερον ὄνομα τῆς Βηθλεὲμ, ὅπερ τίθησιν ὁ
προφήτης, ὅπως διακρίνη ταύτην ἐτέρας Βηθλεὲμ ἐν γῆ
Ζαβουλὼν. Ἡ Βηθλεὲμ δὲ ἐν ἣ ἐγεννήθη ὁ I. X. καλεῖ-
ται καὶ πόλις Δαβὶδ (Λουκ. 6'. 4.) διότι ἐν αὐτῇ ἐγεν-
νήθη ὁ Δαβὶδ, ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἰεσσαὶ καὶ οἱ πρόγονοι
αὐτοῦ.